

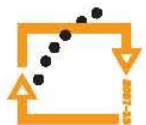
Monitoring bolestivých stavů

MVDr. Leona Raušerová-Lexmaulová, Ph.D.
Klinika chorob psů a koček
VFU Brno

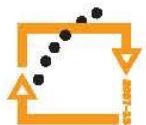
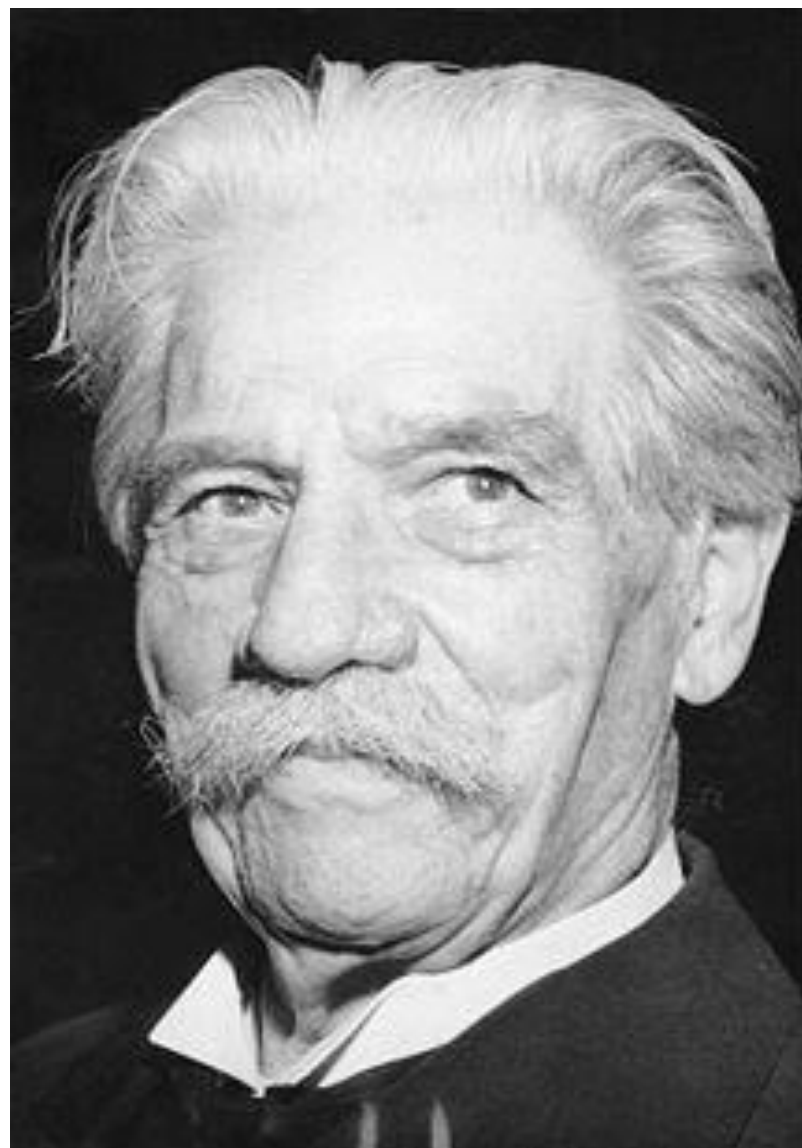

EVROPSKÁ UNIE

- Všichni musíme zemřít, ale bolest je horší pán lidstva než samotná smrt.

Albert Schweitzer,
1931

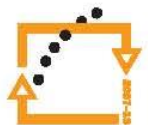

Bolest

- Nepříjemný senzorický a emoční zážitek
- Aktuální (potenciální poškození tkání)

Tato prezentace je spolufinancována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Typy bolesti

- Viscerální
- Somatická
- Akutní
- Chronická
- Průlomová

Projevy bolesti

- Chování
- Poloha těla
- Ochota k pohybu
- Příjem potravy
- Reakce
- Druhová specifita

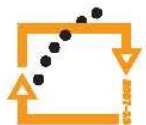
Projevy bolesti

- Změny fyziologických funkcí
  - DF, TF, krevní tlak, teplota, sliznice
  - velikost zornic, hyperestézie, svalové záškuby, třes, křeče

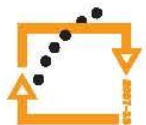
Projevy bolesti

- Flacidita, rigidita svalů
- Svalové záškuby a atrofie
- Neochota k pohybu, kulhání

Projevy bolesti GIT

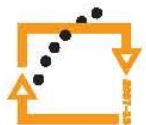
- Ztráta hmotnosti
- Zpomalení růstu
- Zvracení, krvácení do GIT
- Změna barvy, konzistence a objemu trusu

Projevy bolesti

- Změny laboratorních parametrů
  - Glukóza, kortizol, katecholaminy

Projevy bolesti – pes

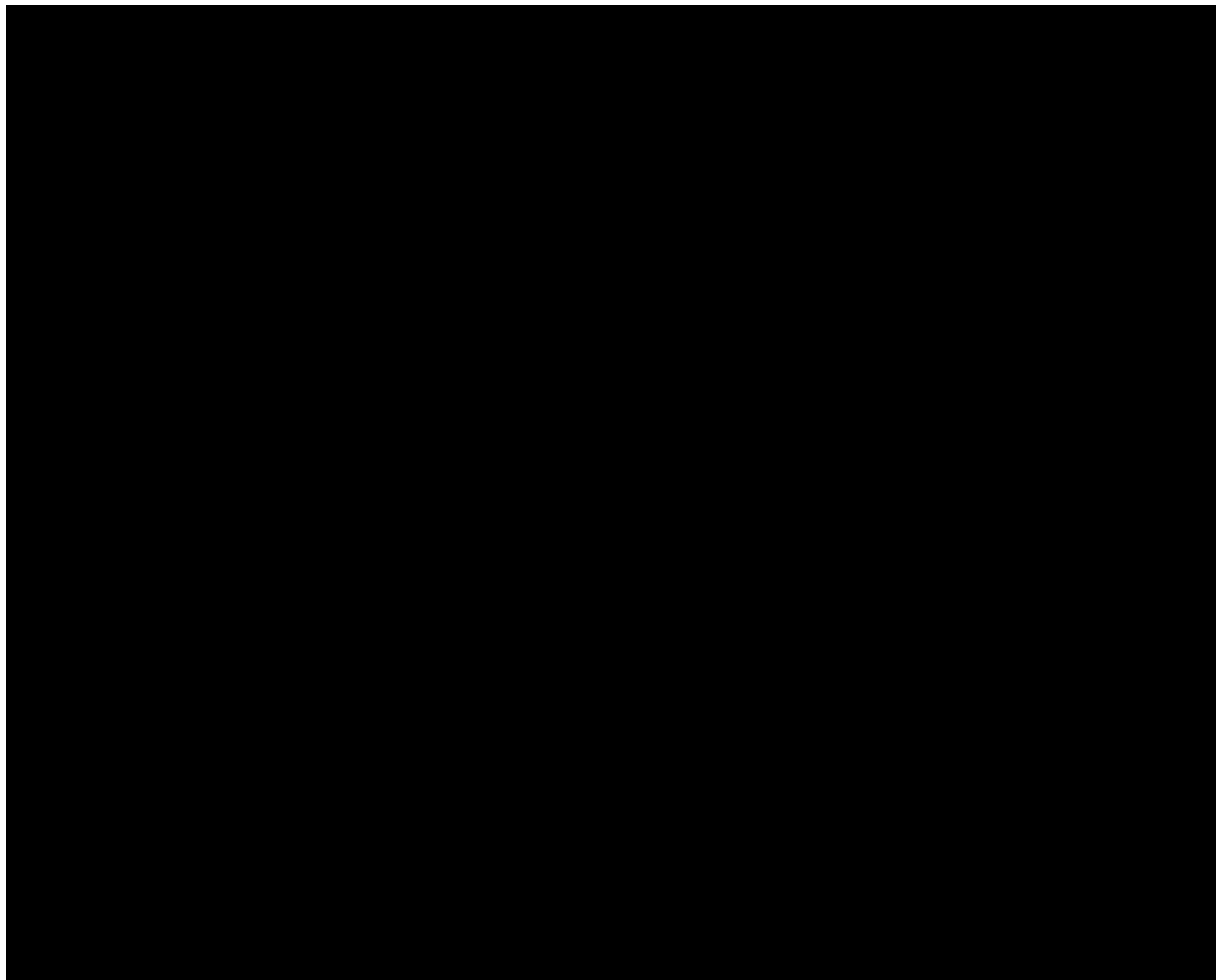
- Apatie, agresivita, změna postoje a pohybu
- Automutilace
- Vokalizace

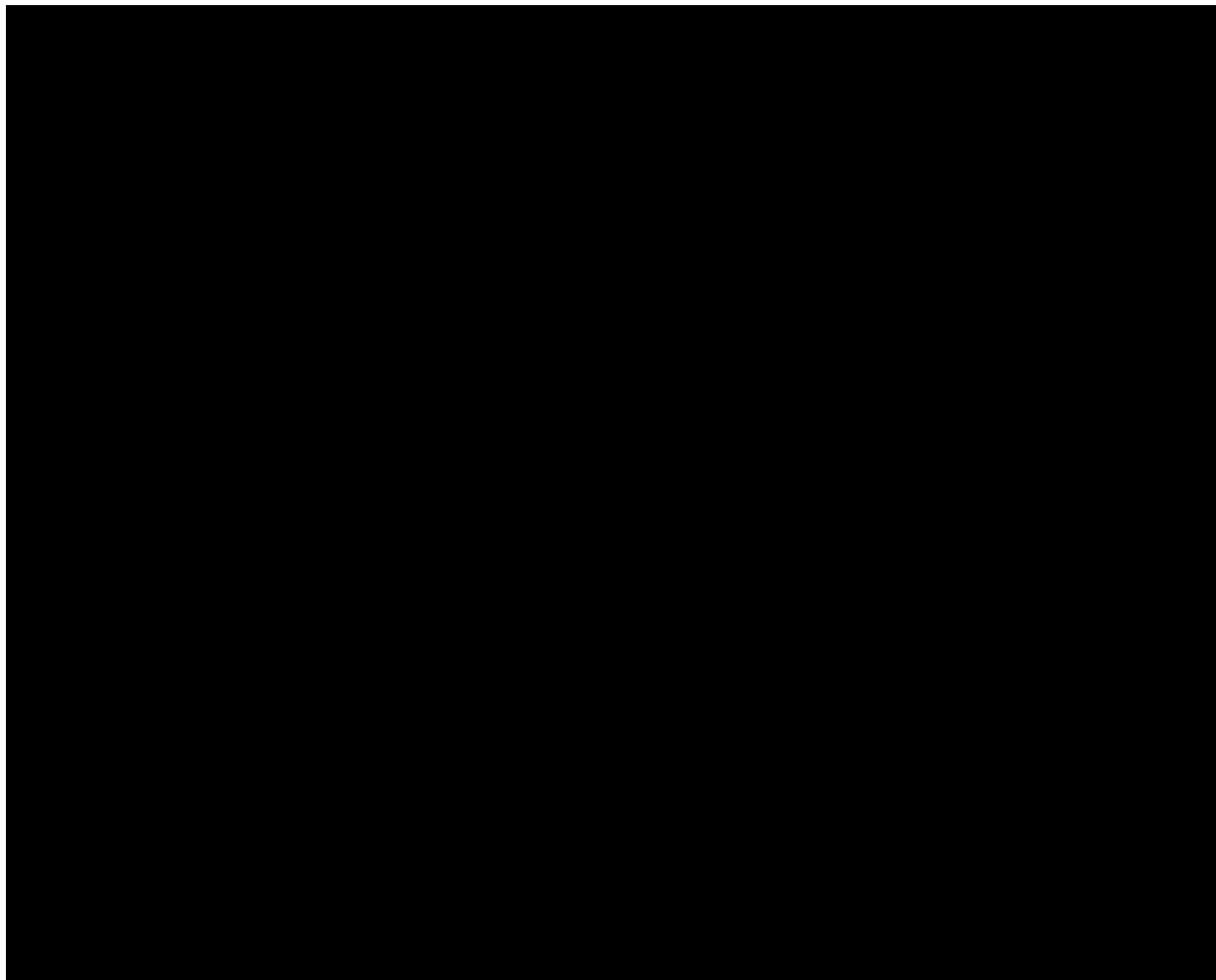
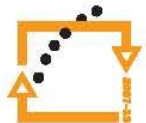
Projevy bolesti – kočka

- Agresivita, úkryt, neumývá se, nežere
- Hlasové projevy vzácně

Tato prezentace je spolufinancována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Tato prezentace je spolufinancována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Projevy bolesti – kůň

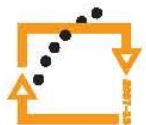
- Stojí se svěšenou hlavou
- Pocení
- Neposlušnost
- Únik
- Abnormální postoj a pohyb
– válení

Projevy bolesti – přežvýkavci

- Oddělují se od stáda, neochota k pohybu
- Agresivita při manipulaci
- Kolikové bolesti méně výrazné

Projevy bolesti

- Prase
  - Zahrabává se do podestýlky, vokalizace
- Ostatní zvířata
  - Pokles příjmu krmiva
  - Vokalizace při palpaci bolestivého místa

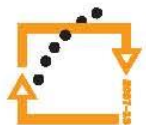

Hodnocení akutní bolesti

- Odhad bolestivosti před zákrokem
- Jednoduché deskriptivní hodnocení
- Vizuální analogové skóre
- Numerické hodnocení bolesti
- Hodnocení před i po podání analgetik

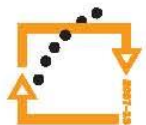
EVROPSKÁ UNIE

Optimalizace analgetického protokolu

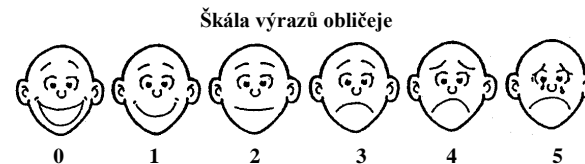
- Nebolestivé procedury
- Málo bolestivé zákroky
- Zákroky středně bolestivé
- Výrazně bolestivé zákroky

Tato prezentace je spolufinancována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

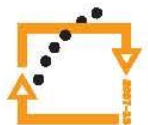
Deskriptivní hodnocení

- Hodnocení na základě mimiky
- 3-5 stupňů
  - Žádná bolest, mírná bolest, nepohodlí, úzkost, intenzivní bolest
- Subjektivní

Číselné hodnocení

- 0 – žádná bolest
- 10 – nejhorší možná bolest
- Vokalizace, poloha, pohyb a neklid pacienta
- Subjektivní

Vizuální analogové skóre

- Chování, postoj, pohyblivost, aktivita, reakce pacienta, příjem krmiva, reakce na dotyk, péče o bolestivou oblast, vokalizace, fyziologické parametry

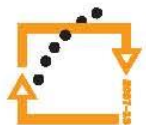
Objektivnější odhad intenzity bolesti

- Glasgowské komplexní hodnocení
- Deskriptivní diferenciální skóre (Melbourne)

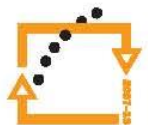
Hodnocení bolesti na KCHPK VFU Brno – I.

Kategorie	Popis stavu	
Srdeční frekvence	- zvýšení srdeční frekvence o více než 20 %	1
	- zvýšení srdeční frekvence o více než 50 %	2
	- zvýšení srdeční frekvence o více než 100 %	3
Dechová frekvence	- zvýšení dechové frekvence o více než 20 %	1
	- zvýšení dechové frekvence o více než 50 %	2
	- zvýšení dechové frekvence o více než 100 %	3
Tělesná teplota	- rektální teplota přesahující 39,0 °C	1
Pupily	- dilatované pupily	2
Produkce slin	- hypersalivace	2
Odezva na palpaci postiženého místa	- bez změny oproti původnímu stavu	0
	- ohlíží se po dotyku postiženého místa	1
	- ohlíží se před dotykem, ochranná pozice	2
Mentální status	- přátelský, poslušný	0
	- většinou přátelský, opatrný při manipulaci	1
	- důvěřivý, ostražitý, bez agresivity	2
	- mírně agresivní, lze s ním manipulovat	3
	- silně agresivní, nelze s ním manipulovat	4
Poloha	- laterální poloha	0
	- sternální poloha, sedí, stojí, pohybuje se	1
	- svěšená hlava, abnormální polohy, nahrbený	2

Hodnocení bolesti na KCHPK VFU Brno – II.

Kategorie	Popis stavu	
Poloha	- laterální poloha	0
	- sternální poloha, sedí, stojí, pohybuje se	1
	- svěšená hlava, abnormální polohy, nahrbený	2
Spontánní chování	- běžné, přijímá potravu, poslušný nebo spí	0
	- drobné odchylky, při vědomí a ostražitý	1
	- abnormální, méně pohybu, chodí a leží	2
	- abnormální, neklidný, válí se, automutilace	3
Provokované chování	- normální odezva na manipulaci	0
	- minimální odezva na manipulaci	1
	- mírně neklidný, neochota pohybu (lze donutit)	2
	- uhýbá po dotyku postiženého místa, agresivní	3
	- silná reakce na stimulaci, agresivita, neklidný	4
Pohyb	- normální úroveň pohybu	0
	- neochota k pohybu, změny polohy	1
	- neochota k pohybu, nelze k němu donutit	2
	- neochota k pohybu, válí se, tluče sebou	3
Vokalizace	- bez vokalizace	0
	- vokalizace, lze uklidnit	1
	- intermitentní vokalizace, nelze uklidnit	2
	- nepřetržitá vokalizace, neobvyklá	3

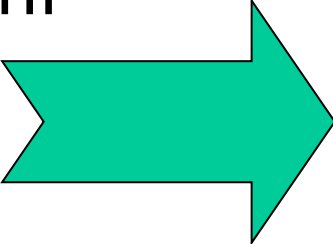

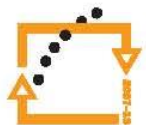
Hodnocení chronické bolesti

- Pozitivní chování
  - Kondice 0-3
  - Hry 0-4
- Negativní chování
  - Vokalizace 0-3
- Pohyb
  - Chůze 0-3
  - Klus 0-4
  - Cval 0-4
  - Skok 0-4
  - Lehni 0-4
  - Vstaň 0-4
  - Obtížnost pohybu po klidu 0-4
  - Po velké zátěži 1-4

Souhrn

- Včasné odhalení bolesti
  - Správné hodnocení
  - Účinná terapie
-
- Zvýšení komfortu pacienta
  - Menší riziko úrazů
  - Rychlejší rekonvalescence
  - Spokojený majitel

Děkuji za pozornost.

Tato prezentace je spolufinancována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky